

AKEEZIMBIRA

Tweenyooma naawe osobola okuzimba

Engeri gy'otangira abaana okufuna obuzibu awaka mu luwummula

Bya KIZITO MUSOKE

EKISEERA kino ng'abaana bali waka mu luwummula, abazadde balina okuba ku bwerende bw'okulaba ng'abaana tebafuna buzibu.

Mu June wa 2012, abatuuze b'e Mawanga Central zone e Muñyonyo mu Kampala bafuna ekyekango, bbebi ow'emyaka ebiri bwe yawalampa obuliri n'aggulawo eddirisa n'ayitamu n'agwa wansi okuva ku mwaliro ogwokusatu. Ekyewuunyisa ne maama we yalimu mu kisenge ng'agolola ngoye.

Abaana abalala bangi abazze bafuna ebizibu ebyewalika ng'okunywa obutwa, okulya ennyo, okukwata ku bintu by'amasannyalaze, okugwa mu mazzi, okulya omuddo ogw'obutwa, okuseerera, okumira eddagala n'ebizibu ebirala.

Jaliat Namukose omutuuze w'e Kasubi mu Kampala ng'alina abaana mwenda agamba nti abaana abato bafuna nnyo

obubenje era ababalabirira balina obutabaggyako liiso naddala abaavula n'abatandika okutambula.

Kino kitegeeza okutegula ebintu by'obulabe nga ppini, ebinusu, obusaanikira bw'amacupa n'ebintu ebirala ebyobulabe nga babitadde mu kamwa.

Ekirala ekyobulabe kwe kubeera nga we batambulira waseerera. Abalina tayiro eziseerera kye kiseera okulowooza okuteekako ezitaseerera. Oba si kyo teeka kapeti mu bifo abaana we basinga okutambulira okwewala okugwa kuba kizibu okubeera abeegendereza.

WEEGENDEREZE OMUDDO GWOSIMBA

Leonard Muzahura, eyakuguka mu kutegeka enzigya agamba waliwo omuddo ogusimbibwa munda mu nnyumba ne wabweru nga gwa bulabe nnyo singa omwana agulya kuba gusobola okumwokya omulimi n'okuziba

empewo egenda ku mawuggwe.

Waliwo n'omuddo ng'omwana bw'agulya asesemerawo, okubutuka omubiri, amaaso okumyuka ekiyina n'okumuvirako okuyisibwa obubi.

Kino kitegeeza omuzadde nga tannaleeta muddo gwa kika kyonna awaka, alina okusooka okunoonyereza ku nneeyisa yaagwo n'akakasa nga tegulina buzibu bwonna.

Abaana era balina omuze gw'okusika ebintu nga ebitabo, emmeeza, 'side board', era kyangu okumugwira n'afuna obuzibu. Olina okukakasa ng'ebintu nga firigi, kuuka, water dispenser nga biteereddwa bulungi ku kisenge. Kyokka weewale okubiteeka okumpi n'eddirisa kuba abaana basobola okubirinyirako ne bagwa nga baagala okutuuka ku ddirisa.

OKUGWA MU MAZZI

Obutafaanana ng'abantu abakulu abagwa mu mazzi amawanvu, abaana kyangu okugwa mu mazzi amatono ne bwe gabeera gali mu baketi oba ebbaafu. Amazzi si kirungi kugakuumira mu bintu nga si bibikkeko.

Abaana abakuzeemu olina okubabangula ku bye balina okukola nga waguddewo obuzibu okugeza obujjanjabi obusookerwako (first aid), kye balina okukola ng'amasannyalaze gakubye munnaabwe.

Abaana ne bwe baba bebase olina okubakuumirako amaaso kuba abato ennyo kyangu okwebikka amasuuka ne bbulangiti ne baziya.

Ng'omuzadde olina okufaayo okumanya ebifo we bazannyira, be bazannya nabo, n'afakubye bayitira.

EBIRALA EBIRINA OKUSSIBWAKO ESSIRA

EBYAMASANNYALAZE

Yinginiya Jamil Ssebitalo owa Jakib Smart and Contractors agamba nti ekiseera kino abazadde basaana okukakasa nga soketi zonna ziri mu mbeera nnungi obutakubya baana masannyalaze.

Ebintu byonna eby'amasannyalaze byandibadde tebibeeera mu kifo kituukamu baana naddala abaavula.

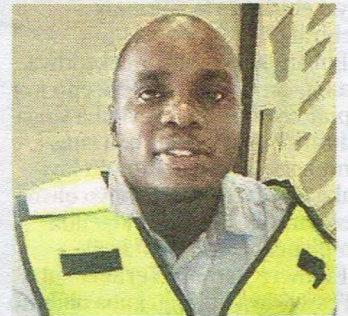
Ebintu nga chaaja, ppaasi z'amasannyalaze ne waya z'amasannyalaze tebirina kubeera mu kifo abaana we batuuka amangu.

Ebintu nga firigi ne oven birina okubeera nga biggale bulungi kuba abaana bamanyi okuyingiramu ne beggaliramu ekintu ekyobulabe.

Mariah Kiwagama, eyakuguka mu ntegeka y'amaka era nga maama agamba

Kiwagama

Ying. Ssebitalo

ebintu ebitalina mugaso nga bulanketi n'engoye enkadde ze batayambala si kirungi kubeera kumpi kuba zisoboka okulwaza abaana.

Ebintu ebikozesebwa abaana nga ebbensani, engoye, ebikopo mwe banywera ne kwe baliira tebirina kugattibwa n'eb'abantu abakulu.

Kiwagama agamba nti ekisinga omuzadde weetaaga okugula kkamera enkessi n'oziteeka awaka mu kiseera kino n'oziyunga ku ssimu y'omu ngalo. Kino kikuyamba nti ne bwobeera toliyo, osobola okumanya bye bakola.

Abaana olina okubeegendereza ku masannyalaze.

Kibeera kya bulabe abaana okubeera ku buliri obuliraanye eddirisa eryangu okuggulwa.

